

7/39969-39979

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

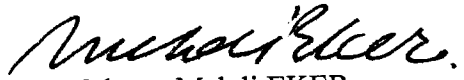
Sayı : 54045643/610- 1109
Konu : Soru Önergeleri

03.04.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.03.2014 tarihli ve 167836 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Van Milletvekili Kemal AKTAŞ'a ait 7/39969, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/39970, 7/39971, 7/39972, 7/39973, 7/39974, 7/39976, Niğde Milletvekili Doğan ŞAFAK'a ait 7/39975, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'ya ait 7/39977, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'ya ait 7/39978 ve 7/39979 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-7/39969, 7/39970, 7/39971,
7/39972, 7/39973, 7/39974,
7/39975, 7/39976, 7/39977
7/39978, 7/39979 (18 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Doğan ŞAFAK
Niğde Milletvekili
Esas No : 7/39975

Kasım ayından bu yana tırmanışa geçen bakliyat ürünlerinde fiyatlar yüzde 20 ile yüzde 100 oranında artış göstermiştir. Hasat dönemine göre en az fiyat artışı nohutta yaşanırken, bakliyat ürünlerinin arasında en fazla fiyat artışı kuru fasulyede olmuştur. Fasulye ürünündeki artışı kırmızı mercimek ve pirinç ürünleri izlemiştir. Ağustos ayından bu yana kuru fasulyenin toptancı fiyatı yüzde 100'e yakın artarken, son iki ayda kırmızı mercimek yüzde 50, pirinç ise yüzde 40 oranında zamlanmıştır.

Bakanlığınızın yayımladığı "Bakliyat Fiyat Araştırmasına" göre; kuru fasulye, marketlerde 6,95 ile 16,90 lira arasında değişen fiyattan satılmaktadır. Türkiye'deki bakliyat tüketiminin % 0,1'ni dahi oluşturmeyen İspir Fasulyesinin fiyatı baz alınarak tüketicinin yanıltılmaya çalışıldığı da kamuoyunda sıkça dile getirilmektedir. Bu nedenden dolayı gümrük vergileri sıfıra indirilmiştir. Bu husus ithalat yapan bir kısım firmalara rant sağlamaktan öteye gitmemiş, Türk çiftçisine her hangi bir fayda sağlamamıştır. Türkiye'ye ihracat yapan firmalar, ürünlerine % 20 oranında zam yaptıklarından dolayı aradaki fark zaten kapanmıştır.

Bahsettiğim, kuru bakliyat fiyatlarının artışı ve düşüşünden kaynaklı sorunlar, Türk ekonomisinin zaten var olan dış ticaret açığının daha da artmasına ve üretiminin düşmesine neden olacaktır.

Bu bağlamda;

SORU 1) Gümrük vergisinin düşürülmesi, çiftçimize psikolojik olarak zarar vereceğinden dolayı, bu durum bakliyat ekiminin düşmesine neden olacaktır. Bakanlığınızca, gümrük vergilerinin indirilmesi ve çiftçiden alınan stopaj vergisinin kaldırılması yönünde her hangi bir çalışma yürütülmekte midir?

SORU 2) Bakanlığınızca, önümüzdeki sezonda, tüm dünyada bulunan kuraklık da göz önüne alındığında üretimin düşme olasılığına karşı, önlem alınmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

SORU 3) Bakanlığınızca, üretimin artırılması, ithalatın ve dış ticaret açığının azaltılması için çiftçimize verilen tohum, mazot, gübre vs. desteklerle ilgili iyileştirmeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca iklim değişikliği ve özellikle kuraklık konusunda önemli çalışmalar yürütülmekte ve bu kapsamda diğer kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen çalışma ve projelere de katkı sağlanmaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlığımız koordinasyonunda 2012/3191 sayılı Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılmış ve bu karar doğrultusunda, Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Esaslarına Dair Yönetmelik 18 Ağustos 2012 tarih ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Bakanlık merkezinde Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu kurulmuş ve bu kurula bağlı olarak çalışan “İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi” ve “Risk Değerlendirme Komitesi” oluşturulmuştur.

Bu çerçevede ilgili bakanlıklar, üniversiteler, valilikler, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile 2013-2017 dönemini kapsayan 5 yıllık “Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

İllerde Vali’ler başkanlığında “Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi” oluşturulmuştur. 81 İl’in kendi şartlarına göre hazırladığı “Tarımsal Kuraklık İl Eylem Planını” çerçevesinde gerekli tedbirler alınmaktadır.

Bakanlığımızca kuraklığa dayanıklı çeşit geliştirme ve yaygınlaştırma çalışmalarına hız verilmiş olup, etkin su kullanımı amacıyla 2006 yılından bugüne uygulanan damla ve yağmurla sulama sistemlerine yönelik sıfır faizli tarımsal kredi uygulaması ve kırsal kalkınma destekleri kapsamında %50 hibe desteklerine de devam edilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımıza bağlı Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde faaliyet gösterecek olan “Kuraklık Test Merkezi” 2010 yılı Aralık ayında açılmıştır.

Küresel iklim değişiklikleri, doğal kaynakların korunması ve kuraklığa yönelik olarak Bakanlığımıza bağlı araştırma enstitülerinde ulusal ve uluslararası kaynaklı projeler yürütülmektedir.

Ülkemiz genelinde yağış eksikliğine bağlı olarak meteorolojik kuraklığın yaşandığı görülmekte olup, ancak tarımsal kuraklığın tespitinde Mart, Nisan, Mayıs aylarındaki yağışların belirleyici olacağı düşünülmektedir. 2014 yılı Şubat ve Mart aylarında Türkiye genelinde görülen yağışlar üretime önemli oranda katkı sağlamıştır.

Bakanlığımızca ülkemiz baklagil üretimini arttırmak, yerli üreticileri korumak amacıyla 5488 sayılı Tarım Kanunu uyarınca alınan tedbirler kapsamında, Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından, baklagil ürünlerine fark ödemesi desteği kapsamında destek verilmektedir. Bakanlığımızca baklagil üretimine 2013 yılı ürününe;

- 10 krş./kg fark ödemesi desteği,
- 4,3 TL/da mazot desteği,
- 5,5 TL/da gübre desteği,
- 2,5 TL/da toprak analizi desteği,
- 10 TL/da Yurtiçi sertifikalı tohumluk kullanımı desteği,
- 0,5 TL/kg Yurtiçi sertifikalı tohumluk üretim desteği ve
- Organik tarım yapan üreticilere dekar başına 10 TL destek ödemesi yapılmaktadır.

2013 yılında kuru fasulye ürününe toplamda dekar başına toplam 44,3 TL, mercimek ürününe toplam 41,8 TL, nohut ürününe toplam 35,3 TL destek verilmiştir.

3

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tarımsal ürün fiyatları serbest piyasa ekonomisi şartları içerisinde oluşmakta olup, Bakanlığımızın doğrudan ürün fiyatlarına müdahale etme görevi ve imkânı bulunmamaktadır.

Bakliyat ürünlerinde üretim azlığı ve piyasada mal sıkıntısı söz konusu olmayıp, son dönemde yaşanan fiyat dalgalanmaları spekülasyon amaçlıdır. Bakanlığımızca bu kapsamda kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla gerekli açıklamalar yapılmakta ve gerekli tedbirler alınmaktadır.

Kuru fasulye ithalatında gümrük vergisi oranlarının düşürülmesiyle birlikte piyasaya ürün arzı olmuş ve fiyatlar düşmeye başlamıştır.

Bakanlığımızca bu spekülasyonların önlenmesi ve üretimin geliştirilmesi amacıyla üretim, tüketim ve ticaret dahil bakliyat sektörü her yönüyle günlük olarak izlenmekte ve gerekli tedbirler alınmaktadır.

Artan mazot ve gübre fiyatları karşısında çiftçilerimizin mağdur olmaması için 2003 yılından itibaren mazot ve 2005 yılından itibaren de gübre destekleme uygulamasına başlanılmıştır.

2003- 2014 döneminde üreticilerimize toplam 5,3 Milyar TL mazot desteği verilerek çiftçimizin mazot maliyetinin ortalama % 16'sı karşılanmıştır. 2014 yılında yapılan mazot desteği birim fiyatı 2013 yılına göre ortalama %7,5 oranında artırılmıştır.

2005- 2014 döneminde üreticilerimize toplam 5 Milyar TL gübre destekleme ödemesi yapılarak çiftçimizin gübre maliyetinin ortalama % 15'i karşılanmıştır. 2014 yılında yapılan gübre desteği birim fiyatı 2013 yılına göre ortalama %10 oranında artırılmıştır.

2005 yılında başlatılan sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında Türkiye genelinde bugüne kadar 400 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2008 yılından başlatılan sertifikalı tohum üretim desteği kapsamında Türkiye genelinde bugüne kadar 117 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Bu destekler 2014 yılında da destekleme devam edecektir.

Bakanlığımızca ilk kez yapılan bir çalışma ile iklim, toprak, topografya, arazi sınıfları ve kullanım şekillerine dayalı yaklaşık 528 Milyon veri değerlendirilerek Türkiye'de 30 adet tarım havzası belirlenmiştir. *"Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli"* ile üretim deseninin belirlenmesi, arz fazlası olan ürünlerin yerine yeni ürünlerin teşvik edilmesi, sanayinin ham madde ihtiyacının sağlanması amaçlanmıştır. Bu çalışma sonucunda 2010 yılından itibaren prim destekleri havza bazında yapılmaya başlamıştır. Bakanlığımızca bu çalışmanın geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

28